

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 6CoCsp/32/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3620200304
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 10. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Anderlová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2021:3620200304.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ivety Anderlovej a sudcov Mgr. Stanislavy Kollárovej a Mgr. Marka Anovčina v spore žalobcu Intrum Slovakia s.r.o., so sídlom v Bratislave - mestská časť Staré Mesto, Mýtna 48, IČO: 35 831 154, zastúpeného JUDr. Jánom Šoltésom, advokátom so sídlom v Bratislave - mestská časť Staré Mesto, Mýtna 48, proti žalovanému R. P., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom P., B. XXXX/XX, o zaplatenie 2 967,49 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Partizánske č. k. 3Csp/21/2020 - 181 zo dňa 25. mája 2021 takto

rozhodol:

Napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **z r u š u j e** a vec mu v r a c i a na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 2 967,49 eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 2 967,49 eur od 26.07.2017 do zaplatenia, do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Výrokom II. súd priznal žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 100 %. V odôvodnení uviedol, že podanou žalobou sa žalobca domáhal zaplatenia sumy 2 967,49 eur s príslušenstvom a náhrady trov konania s odôvodnením, že je právnym nástupcom spoločnosti Consumer Finance Holding, a.s. (ďalej aj len „veriteľ“ alebo „predchodca žalobcu“), ktorá poskytla žalovanému úver, ktorý žalovaný riadne nesplácal. Z vykonaného dokazovania súd zistil nasledovný skutkový stav: Zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. 7550505384 súd zistil, že predchodca žalobcu so žalovaným uzatvorili zmluvu, predmetom ktorej bol úver vo výške 3 000,- eur s mesačnou splátkou vo výške 70,58 eur, počtom splátok 72, s fixnou výškou úrokovej sadzby vo výške 21,06 % ročne, priemernou hodnotou RPMN 15,19 %, RPMN 21,06%, s termínom konečnej splatnosti 20.05.2022 a celkovou čiastkou, ktorú má spotrebiteľ zaplatiť v sume 5 081,76 eur. V časti II. osobné údaje bolo uvedené, že žalovaný mal v čase uzatvorenia zmluvy mesačný príjem vo výške 720,- eur. Mesačné finančné náklady žalovaného boli uvedené vo výške 0,- eur. Súd z prehľadu splátok zistil, že žalovaný splatil na predmetný úver sumu 665,40 eur. Z prehľadu splátok vyplýva, že žalovaný sa do omeškania dostal so splátkou splatnou dňa 20.03.2017 a predchodca žalobcu pristúpil k vyhláseniu okamžitej splatnosti dňa 19.07.2017. Súd z predžalobnej upomienky zo dňa 25.05.2017 zistil, že touto výzvou upozornil predchodca žalobcu žalovaného na možnosť vyhlásenia okamžitej splatnosti celého dlhu, ak neuhradí dlžné splátky do 05.07.2017. Vo výzve je uvedené, že žalovaný je v omeškaní so splátkou splatnou dňa 20.03.2017. Predžalobná upomienka bola doručená dňa 08.06.2017. Súd z oznámenia o vyhlásení okamžitej splatnosti zo dňa 20.07.2017 zistil, že predchodca žalobcu týmto listom oznámil žalovanému, že pristúpil k vyhláseniu okamžitej splatnosti celého dlhu. Právne vec súd posúdil podľa § 1 ods. 2, § 7 ods. 1, § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy o úvere (ďalej len „zákon o spotrebiteľských úveroch“); § 52 ods. 1 až ods. 4, § 53 ods. 1, § 53 ods. 9, § 517 ods. 2, § 565 Občianskeho zákonníka. Súd uviedol, že právo veriteľa vyhlásiť okamžitú splatnosť úveru je dohodnuté v bode 10.2 zmluvy o pôžičke. Predchodca žalobcu vyhlásil

okamžitú splatnosť na základe splátky splatnej dňa 20.03.2017 (vyplýva z predžalobnej upomienky a výpisu platieb a úhrad), pričom vyhlásil okamžitú splatnosť až 19.07.2017, teda po uplynutí viac ako 3 mesiacov od splatnosti splátky, na základe ktorej uplatnil svoje právo vyhlásiť okamžitú splatnosť úveru. Zároveň upozornil na uplatnenie práva žalovaného predžalobnou upomienkou zo dňa 25.05.2017, ktorá bola doručená dňa 08.06.2017. Žalovaný namietol, že predžalobná upomienka bola doručená jeho bratovi. Súd na námietku žalovaného uviedol, že v zmysle bodu 12.2 zmluvy o spotrebiteľskom úvere je dohodnutá fikcia doručenia aj pre prípad, ak by si dlžník výzvu neprevzal. Neprevzatie výzvy nemôže mať za následok, že by sa tým obmedzilo právo veriteľa vyhlásiť okamžitú splatnosť úveru. V opačnom prípade by stačilo dlžníkovi nepreberať výzvy veriteľa, čím by veriteľ stratil možnosť uplatniť svoje právo vyhlásiť okamžitú splatnosť úveru a svoje právo by nemohol využiť nikdy. Výzva s upozornením na možnosť vyhlásenia okamžitej splatnosti úveru bola v lehote viac ako jedného mesiaca pred vyhlásením okamžitej splatnosti doručovaná na adresu uvedenú žalovaným v zmluve o spotrebiteľskom úvere. Tým si veriteľ svoju zákonnú povinnosť splnil. Súd konštatoval, že predchodca žalobcu pristúpil k vyhláseniu okamžitej splatnosti úveru v súlade so zákonnými ustanoveniami. Súd zmluvu uzatvorenú medzi predchodcom žalobcu a žalovaným posúdil ako spotrebiteľskú zmluvu uzatvorenú medzi dodávateľom a spotrebiteľom fyzickou osobou na vopred pripravenom predtlačenom formulári. Súd ďalej uviedol, že predchodca žalobcu poskytol žalovanému úver s maximálnou možnou výškou úrokovej sadzby, pričom úroková sadzba dohodnutá v takejto výške nebola v rozpore so zákonom, alebo dobrými mravmi. Žalovaný ďalej namietal neplatnosť zmluvy, resp. bezúročnosť a bez poplatkov poskytnutého úveru z dôvodu, že predchodca žalobcu neskúmal jeho bonitu pri uzatváraní zmluvy. Žalovaný namietal, že predchodca žalobcu mohol vykonať lustráciu úverovej zaťažnosti v spotrebiteľských registroch. Súd skonštatoval, že porušenie tejto povinnosti nemá za následok neplatnosť zmluvy, ale iba bezúročnosť a bezpoplatkovosť poskytnutého úveru. Zmluvu súd považoval za uzatvorenú platne. Podľa zákona sa poskytnutý úver bude považovať za bezúročný a bez poplatkov len v prípade hrubého porušenia tejto povinnosti. Predchodca žalobcu skúmanie bonity preukazoval časťou II. zmluvy - údaje klienta o zamestnaní a finančnej situácii. Súd mal za to, že predchodca žalobcu skúmal bonitu žalovaného, pričom nedošlo k hrubému porušeniu tejto povinnosti. Po preskúmaní mal súd teda nárok žalobcu za preukázaný. Predchodca žalobcu so žalovaným predmetnú zmluvu o spotrebiteľskom úvere uzatvoril. Predchodca žalobcu poskytol žalovanému finančné prostriedky v dohodnutej výške. Žalovaný úver riadne a včas nesplácal. Predchodca žalobcu z tohto dôvodu v súlade so zákonom pristúpil k vyhláseniu okamžitej splatnosti celého dlhu. Došlo k riadnemu postúpeniu pohľadávky na žalobcu. Zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje všetky obligatórne náležitosti, a preto sa úver nebude považovať za bezúročný a bez poplatkov. Žalovaný poskytnutý úver riadne a včas nesplátil. Preto súd žalobe žalobcu v celom rozsahu vyhovel a uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 2 967,49 eur. Vzhľadom k tomu, že žalovaný je so zaplatením dlžnej sumy v omeškaní, priznal súd žalobcovi popri istine aj zákonný úrok z omeškania podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, a to vo výške podľa § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z. Súd priznal žalobcovi úrok z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 2 967,49 eur od 26.07.2017 do zaplatenia. O náhrade trov konania súd rozhodol v zmysle § 255 ods. 1 CSP tak, že žalobcovi priznal náhradu trov konania vo výške 100 %, keďže žalobca mal vo veci plný úspech.

2. Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný, a to z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b), f) a h) CSP. Žalovaný namietal, že súd vec nesprávne právne posúdil, keď mal za to, že úver poskytnutý na základe zmluvy nie je bezúročný a bez poplatkov. Poukázal na ustanovenia § 7 ods. 1, ods. 4, ods. 15, ods. 16 zákona o spotrebiteľských úveroch a uviedol, že z týchto ustanovení vyplýva, že veriteľ má povinnosť pred poskytnutím spotrebiteľského úveru s odbornou starostlivosťou posúdiť schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Vynaložením odbornej starostlivosti veriteľa sa v zmysle § 7 ods. 16 uvedeného zákona rozumie posúdiť schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľských úver najmä s ohľadom na údaje získané z jedného alebo viacerých registrov. Vynaloženie odbornej starostlivosti je veriteľ povinný preukázať, čo v konaní preukázané nebolo. Žalobca v konaní nepreukázal, že by si veriteľ pred poskytnutím úveru overoval schopnosť žalovaného splácať úver v príslušných registroch spotrebiteľských úverov. Ak by si pôvodný veriteľ splnil svoju zákonnú povinnosť, zistil by, že žalovaný mal v čase uzatvorenia zmluvy mesačné plátky úverov vo výške 607,02 eur a jeho čistý priemerný mesačný príjem bol 720,- eur. S názorom súdu, že o hrubé porušenie ide len vtedy, ak veriteľ vôbec neprihliadol na bonitu klienta, žalovaný nesúhlasil a mal za to, že je v rozpore s ustanovením § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch, nakoľko za hrubé porušenie sa považuje aj posudzovanie schopnosti splácať úver bez prihliadnutia na údaje z príslušnej databázy alebo registra spotrebiteľských úverov. Ďalej žalovaný namietal, že žalobca nie je oprávnený žiadať jednorazové splatenie úveru, nakoľko predchodca žalobcu mu upozornenie o možnosti vyhlásiť úver za predčasne splatný nikdy

nedoručil. Predžalobná upomienka zo dňa 25.05.2017 žalovanému nebola doručená. Z tohto dôvodu bol žalovaný toho názoru, že vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru zo dňa 20.07.2017 je v rozpore s § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, a preto je takéto vyhlásenie absolútne neplatné. Podľa žalovaného žalobca nebol oprávnený žiadať jednorazové splatenie úveru ani z dôvodu, že pôvodný veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch. Vytýkal súdu, že sa touto námietkou nezaoberal a rozhodnutie súdu považoval v tejto časti za nepreskúmateľné. Z ustanovenia § 17 ods. 1 písm. b) zákona o spotrebiteľských úveroch vyplýva, že veriteľ môže postúpiť pohľadávku zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere iba v prípade, ak je pohľadávka po konečnom termíne splatnosti spotrebiteľského úveru alebo sa stala splatnou pred termínom konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru. Vzhľadom na skutočnosť, že vyhlásenie pôvodného veriteľa o predčasnej splatnosti úveru je neplatné pre rozpor s § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch, pôvodný veriteľ nemohol platne postúpiť pohľadávku zo zmluvy na žalobcu, nakoľko pohľadávka nebola v čase uzatvorenia zmluvy o postúpení pohľadávky splatná. Keďže pohľadávka nebola v čase postúpenia splatná a keďže nedošlo k platnému postúpeniu pohľadávky zo zmluvy na žalobcu, žalobca nie je podľa názoru žalovaného aktívne vecne legitimovaný. Žalovaný navrhoval, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobu v celom rozsahu zamietne a žalobcovi neprizná náhradu trov konania, alebo aby napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

3. Žalobca v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalovaného uviedol, že rozhodnutie súdu prvej inštancie považuje v celom rozsahu za vecne správne. Podľa žalobcu sa súd dostatočne vysporiadal s právnou aj skutkovou stránkou veci. Žalobca navrhoval, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správne.

4. Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má základné zákonom predpísané náležitosti (§ 127 a § 363 CSP), a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. b/, f/, a h/ CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie podľa § 379 a § 380 CSP, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP, a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušiť a podľa § 391 ods. 1 CSP vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

5. Súd prvej inštancie vyhovel žalobe na tom právnom závere, že zmluva č. 9005302/7550505384 (ďalej len „zmluva o úvere“) uzatvorená medzi spoločnosťou Consumer Finance Holding a.s. ako veriteľom a žalovaným ako dlžníkom je spotrebiteľskou zmluvou, pričom táto obsahuje všetky náležitosti v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch a je platná. Súd mal za to, že veriteľ pristúpil k vyhláseniu okamžitej splatnosti úveru v súlade so zákonnými ustanoveniami a zároveň postup veriteľa pri poskytnutí úveru žalovanému súd vyhodnotil ako postup v súlade so zákonom, keď nebolo preukázané, že by postupoval spôsobom, ktorým by hrubo porušil svoje povinnosti posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, nakoľko veriteľ dostatočne zisťoval bonitu klienta pred uzatvorením zmluvy o úvere.

6. Podstata odvolacích argumentov žalovaného bola sústredená na tvrdenia o neplatnosti predčasného zosplatnenia úveru z dôvodu, že veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou pri posudzovaní schopnosti žalovaného splácať spotrebiteľský úver, v dôsledku čoho potom nebol oprávnený úver zosplatniť. Keďže pohľadávka veriteľa zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere nebola splatná, nemohol ju veriteľ ani platne postúpiť žalobcovi, ktorý tak nie je vo veci vecne aktívne legitimovaný. Touto námietkou sa súd nezaoberal a rozhodnutie súdu je nepreskúmateľné. Žalovaný uplatnil vo svojom odvolaní odvolacie dôvody spočívajúce v tom, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. b), f) a h) CSP).

7. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle § 365 ods. 1 písm. b) CSP treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré tak

zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

8. Podstata odvolacieho dôvodu vyplývajúceho z ust. § 365 ods. 1 písm. f) CSP (súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam) spočíva v nesprávnom postupe súdu prvej inštancie pri hodnotení výsledkov dokazovania dôsledkom čoho je, že súd berie do úvahy skutočnosti, ktoré z dôkazov nevyplynuli, alebo neboli účastníkmi prednesené, prípadne neprihliada na skutočnosti, ktoré boli preukázané, alebo vyplynuli z prednesov účastníkov. Nesprávne skutkové zistenia môžu byť aj výsledkom logických rozporov pri hodnotení dôkazov s osobitným zreteľom na závažnosť, zákonnosť a pravdivosť získaných poznatkov.

9. Právnym posúdením v zmysle odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. h) CSP je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

10. Pokiaľ ide o odvolanie žalovaného voči napadnutému rozsudku, odvolací súd po preskúmaní veci skonštatoval, že je dôvodné a rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné zrušiť podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP a podľa § 391 ods. 1 CSP vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

11. Podľa § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru.

12. Podľa § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch, ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez nahliadnutia do príslušnej databázy údajov o spotrebiteľoch na účely posudzovania ich schopnosti splácania úverov.

13. Účelom citovaného § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch je zabrániť v poskytovaní úverov spotrebiteľom ako slabšej zmluvnej strane, ktorých finančné možnosti neumožňujú splácanie úveru. Veriteľ, ktorý poskytuje spotrebiteľský úver, je povinný vynaložiť aktívne úsilie a posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, a to na základe relevantných a aktuálnych informácií získaných jednak od spotrebiteľa a jednak získaných vlastnou činnosťou, napr. z bankového registra. Toto ustanovenie by malo zabezpečiť záujem veriteľov správne odhadnúť schopnosť spotrebiteľa splácať a správať sa tak obozretne jednak z pohľadu návratnosti úveru a jednak z pohľadu dôsledkov nezodpovedného požičiavania na strane spotrebiteľov (účelom citovaného ustanovenia je tak ochrániť spotrebiteľa ako slabšieho účastníka zmluvy a vyrovnať tak faktickú nerovnováhu vznikajúcu v právnom vzťahu medzi spotrebiteľom a dodávateľom).

14. Zákon o spotrebiteľských úveroch je transpozíciou smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23.04.2008, ktorou sa v čl. 8 uložilo členským štátom zabezpečiť, aby veriteľ pred uzavretím zmluvy o úvere posúdil úverovú bonitu spotrebiteľa na základe dostatočných informácií získaných, ak je to vhodné, od spotrebiteľa a v prípade potreby na základe nahliadnutia do príslušnej databázy. Sankcia za porušenie povinnosti skúmať bonitu spotrebiteľa bola do zákona o spotrebiteľských úveroch zavedená novelou účinnou ku dňu 01.01.2013, pričom v zmysle § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch je sankcia odstupňovaná podľa závažnosti porušenia povinnosti poskytovateľom spotrebiteľského úveru, a to, ak veriteľ nekoná s odbornou starostlivosťou, sankciou

je strata oprávnenia veriteľa vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru a v prípade, že konanie veriteľa má intenzitu hrubého porušenia povinností (§ 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch), sankciou je bezúročnosť a bez poplatkovosť úveru.

15. Zákon o spotrebiteľských úveroch nedefinuje, čo treba rozumieť pod pojmom odborná starostlivosť. Tento pojem je však vymedzený v zákone č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov, a to v § 2 písm. u). Podľa tohto ustanovenia sa odbornou starostlivosťou rozumie úroveň osobitnej schopnosti a starostlivosti, ktorú možno rozumne očakávať od predávajúceho pri konaní vo vzťahu k spotrebiteľovi, zodpovedajúca čestnej obchodnej praxi alebo všeobecnej zásade dobrej viery uplatňovanej v jeho oblasti činnosti.

16. Súd prvej inštancie zistil, že v zmluve o úvere v časti II. boli údaje klienta o zamestnaní a finančnej situácii. Z týchto údajov vyplýva, že žalovaný bol v čase poskytnutia úveru zamestnaný s priemerným čistým mesačným príjmom 720,- eur s deklarovateľnými mesačnými finančnými nákladmi, či inými nákladmi 0,- eur, bez vyživovacej povinnosti. Na základe týchto zistení súd prvej inštancie dospel k záveru, že veriteľ pri uzatváraní zmluvy o úvere prihliadal na bonitu žalovaného a pri poskytovaní predmetného úveru nekonal tak, že by hrubo porušil svoje povinnosti pri zisťovaní bonity klienta, z dôvodu ktorého nie je možné poskytnutý úver považovať za bezúročný a bez poplatkov. Súd prvej inštancie sa však vôbec nezaoberal tým, či veriteľ pred poskytnutím úveru žalovanému konal aj s odbornou starostlivosťou, v dôsledku absencie ktorej pri posudzovaní bonity spotrebiteľa je sankcia v podobe straty oprávnenia veriteľa vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. Žalovaný pritom už v konaní pred súdom prvej inštancie namietal, že veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou, v dôsledku čoho nebol oprávnený požadovať jednorazové splatenie úveru, v dôsledku čoho ani nemohol platne postúpiť pohľadávku voči žalovanému žalobcovi, a preto je zmluva o postúpení pohľadávky neplatná a žalobca nie je vo veci vecne aktívne legitimovaný. Súd prvej inštancie sa s týmito námietkami žalovaného vôbec nevyšporiadal, čím zaťažil odôvodnenie napadnutého rozsudku vadou nepreskúmateľnosti.

17. Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné atribúty spravodlivého súdneho procesu, ktorá skutočnosť jednoznačne vyplýva z ustálenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. Aj podľa konštantnej judikatúry Ústavného súdu SR (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04) „súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR je aj právo účastníka na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany; t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takémuto uplatneniu“.

18. Podľa § 220 ods. 2 CSP v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

19. Zistenie toho, či veriteľ pred poskytnutím spotrebiteľského úveru postupoval s odbornou starostlivosťou pri posudzovaní schopnosti spotrebiteľa splácať úver, má vplyv na oprávnenie vyhlásiť jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru podľa § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch a následne aj na vecnú aktívnu legitimáciu žalobcu, keď podľa § 17 ods. 1 písm. b) zákona o spotrebiteľských úveroch práva vyplývajúce zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere neprechádzajú a veriteľ ich nemôže previesť na tretiu osobu; čo neplatí, ak prechádza alebo sa postupuje pohľadávka so všetkými právami s ňou spojenými a prechádza alebo postupuje sa pohľadávka po konečnom termíne splatnosti spotrebiteľského úveru alebo pohľadávka, ktorá sa stala splatnou pred termínom konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru. Súd prvej inštancie uplatnený nárok z týchto hľadísk neskúmal, hoc žalovaný už v konaní pred súdom prvej inštancie uvedené okolnosti namietal. Súd nie je povinný dať odpovede na všetky otázky nastolené stranami sporu v priebehu konania, ale len na tie, ktoré sú právne a skutkovo relevantné a súvisia s predmetom súdnej ochrany. V danom prípade takou otázkou jednoznačne je, či veriteľ pred poskytnutím spotrebiteľského úveru skúmal bonitu žalovaného s odbornou starostlivosťou, a ak nie, či potom mohol vôbec platne postúpiť pohľadávku žalobcovi a teda či je tento vecne aktívne legitimovaný.

20. Skúmanie aktívnej vecnej legitímácie žalobcu je imanentnou súčasťou každého sporového konania, keď súd je aj bez toho, aby to strany namietali, povinný skúmať, či žalobcovi ním uplatnené právo vyplýva z hmotného práva. Súd prvej inštancie sa dôsledne nezaoberal vecnou aktívnou legitímáciou žalobcu, keď nedal odpoveď na skutkovo a právne relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, keďže sa nezaoberal tým, či veriteľ pred poskytnutím úveru postupoval s odbornou starostlivosťou pri skúmaní schopnosti žalovaného splácať spotrebiteľský úver, v dôsledku čoho sa potom nevysporiadal ani s otázkou, či potom veriteľ bol vôbec oprávnený postúpiť pohľadávku žalobcovi v nadväznosti na ustanovenie § 17 zákona o spotrebiteľských úveroch.

21. Na základe uvedeného odvolací súd konštatuje, že popísané vady odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie sú tak závažného charakteru, že v ich dôsledku je rozhodnutie súdu prvej inštancie nepreskúmateľné. Tým, že sa súd prvej inštancie nezaoberal zásadnými námietkami žalovaného ohľadne postupu veriteľa pri skúmaní bonity žalovaného a následnou možnosťou a platnosťou zosplatnenia úveru a následnou platnosťou postúpenia pohľadávky a tým vecnou aktívnou legitímáciou žalobcu, týmto postupom porušil právo strán na spravodlivý proces, pričom tieto vady nie je možné napraviť v odvolacom konaní, a preto odvolací súd zrušil odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP a podľa § 391 ods. 1 mu vrátil vec na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

22. V ďalšom konaní súd prvej inštancie znovu nariadi na prejednanie veci pojednávanie a opätovne skutkovo i právne posúdi uplatnený nárok žalobcu, prípadne doplní dokazovanie a dôsledne sa vysporiada s argumentáciou oboch strán v konaní, a to aj s hmotnoprávnymi námietkami žalovaného použitých v odvolacom konaní a následne vo veci opätovne rozhodne rozsudkom, ktorý bude spĺňať náležitosti podľa § 220 CSP v zmysle vyššie uvedeného, pričom dôkazy vyhodnotí v súlade s ustanovením § 191 CSP. Súd predovšetkým dôsledne posúdi, či veriteľ pred poskytnutím úveru žalovanému skúmal jeho schopnosť splácať úver s odbornou starostlivosťou, pričom za taký postup nemožno považovať postup bez overenia prípadnej existencie ďalších záväzkov, výdavkov na živobytie, prípadne dlhov na poistení, daniach a pod. na strane spotrebiteľa, pričom veriteľ nie je zbavený zodpovednosti konať s odbornou starostlivosťou ani vtedy, ak aby aj došlo k úmyselnému zatajeniu takýchto údajov zo strany spotrebiteľa. Pokiaľ žalovaný tvrdil, že splácal množstvo úverov, z ktorých viaceré mali byť poskytnuté tým istým veriteľom pred uzavretím zmluvy, z ktorej nároky sú predmetom tohto konania, a takéto tvrdenie je nesporné, prípadne bude preukázané, nemožno dospieť k záveru o postupe veriteľa s odbornou starostlivosťou. Je možné uzavrieť, že veriteľ si nespĺní povinnosť postupovať s odbornou starostlivosťou pri posúdení schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, ak bude vychádzať len z údajov od dlžníka v zmluve o úvere bez toho, aby si tieto zodpovedajúcim spôsobom overil. V prípade, že súd prvej inštancie vyhodnotí postup veriteľa ako nespĺňajúci požiadavku odbornej starostlivosti, musí podľa § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch taký výsledok nevyhnutne viesť aj k záveru o absencii oprávnenia veriteľa vyžadovať od žalovaného jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru, v dôsledku čoho bude súd povinný vyhodnotiť aj aktívnu vecnú legitímáciu žalobcu v nadväznosti na ustanovenie § 17 zákona o spotrebiteľských úveroch.

23. V novom rozhodnutí vo veci samej súd prvej inštancie znova rozhodne o trovách prvoinštančného konania, ako aj o trovách odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

24. Vysloveným právnym názorom odvolacieho súdu je súd prvej inštancie viazaný (§ 391 ods. 2 CSP).

25. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolaateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).